

DÁVID ÁDÁM

NÉMETH GYULA

RABTÁRSÁK

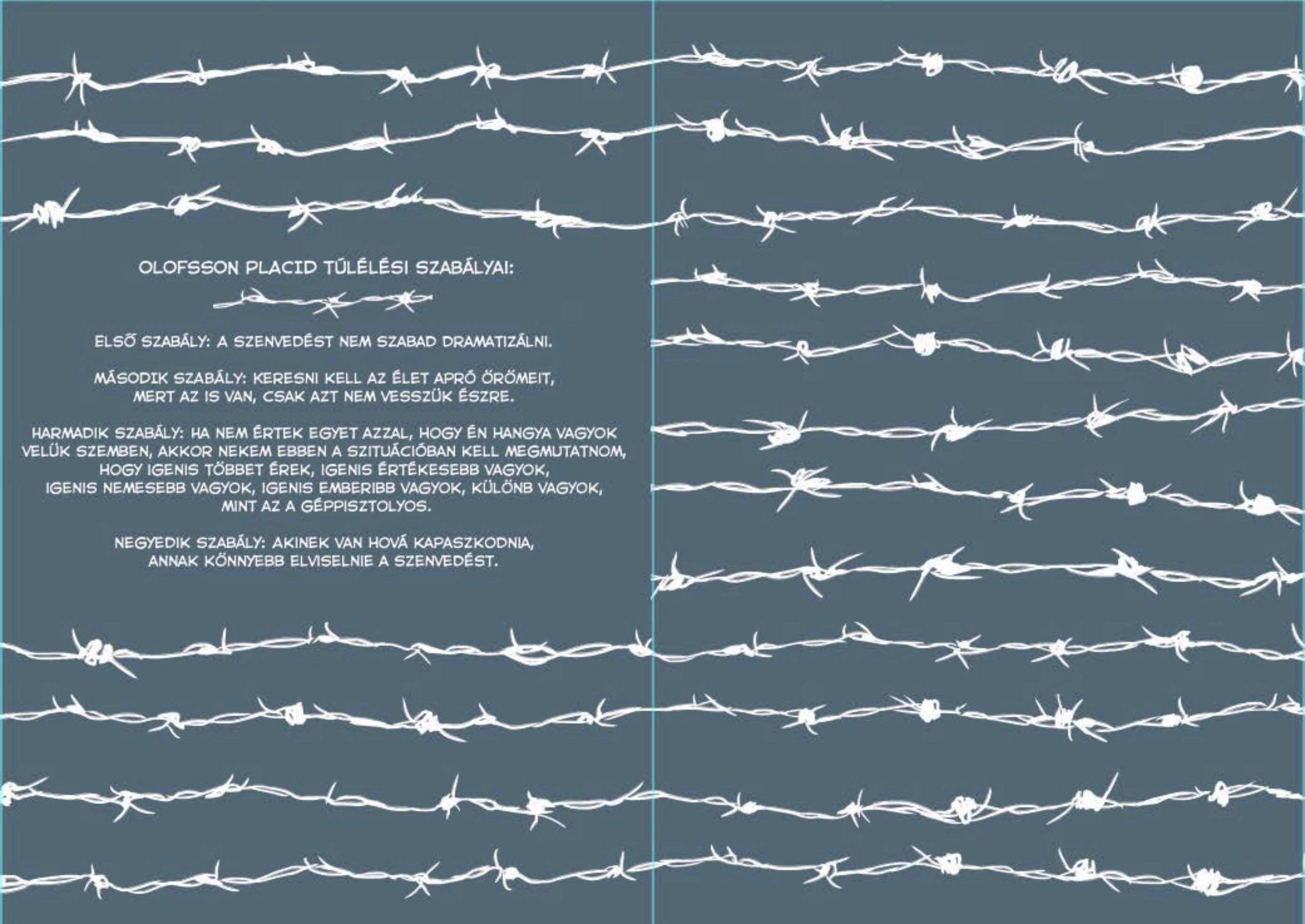
A GULAGON

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

GULAG
PVI
GULÁG EMLÉKBIZOTTSÁG

OLOFSSON PLACID TÚLÉLÉSI SZABÁLYAI:

ELSŐ SZABÁLY: A SZENVEDÉST NEM SZABAD DRAMATIZÁLNI.

MÁSODIK SZABÁLY: KERESNI KELL AZ ÉLET APRÓ ÖRÖMEIT,
MERT AZ IS VAN, CSAK AZT NEM VESSZÜK ÉSZRE.

HARMADIK SZABÁLY: HA NEM ÉRTEK EGYET AZZAL, HOGY ÉN HANGYA VAGYOK
VELÜK SZEMBEN, AKKOR NEKEM EBBEN A SZITUÁCIÓBAN KELL MEGMUTATNOM,
HOGY IGENIS TÖBBET ÉREK, IGENIS ÉRTÉKESEBB VAGYOK,
IGENIS NEMESEBB VAGYOK, IGENIS EMBERIBB VAGYOK, KÜLÖNB VAGYOK,
MINT AZ A GÉPPISZTOLYOS.

NEGYEDIK SZABÁLY: AKINEK VAN HOVÁ KAPASZKODNIA,
ANNAK KÖNNYEBB ELVISELNI A SZENVEDÉST.

VÉGRE ITT AZ ALKALOM.

KAMASZFEJJEL
EGYSZER MÁR TÚLÉLTEM
AZ OROSZ FRONTOT.

A JÉGMEZŐKÖN MENETELVE
NEM GONDOLTAM VOLNA,
HOGY VALAHA HAZAJUTOK.
AZT PEDIG MÉG KEVÉSBÉ, HOGY
A VILÁGHÁBORÚ UTÁN NYOLC ÉVIG
A GULAG RABJA LESZEK.

DE MA ÉJJEL MEGSZÖKÖM.
NINCS VESZTENIVALÓM.

PLACID ATYA ÉS MENCZER DOKTOR
NÉLKÜL MÁR RÉG HALOTT LENNÉK.

A CSUHÁD NÉLKÜL
A SZÁD SE
LESZ AKKORA.

NESZE,
EGY PUFAJKA,
ELVTÁRS!

CSAK ÉN ÉRTETTEM A MOTYOGÁSÁT.

AKÁRMIT CSINÁLTOK VELEM,
FELSZENTELT PAP VAGYOK,
EZT NEM TUDJÁTOK LEVAKARNI
RÓLAM!

ELŐSZÖR AZ ANDRÁSSY ÚT
60-BA KERÜLT.

ÉJSZAKÁNKÉNT VÁD NÉLKÜL VALLATTÁK...

...DE A REVERENDÁJA MIATT
VOLT, AKI MEGSZÁNTA.

A FELESÉGEM
KÜLDI.

MEGJÁRTA A MARKÓ UTCAI
FOGHÁZAT, MAJD A SZOVJET
PARANCSNOKSÁGRA SZÁLLÍTOTTÁK.

A GUMIBOT GAZDÁJA
EGYKOR TORNATANÁR VOLT.
ÉRTETTE A DOLGÁT.

ANKOR PLACID ATYA EGYSZER
ELÁJULT, A TOLMÁCSNŐJE
TÁNCOLT RAJTA ÜVEGSARKÚ
CIPŐJÉBEN.

MÉG ÉN IS LÁTTAM
A NYOMÁT A VONATON.

A LEMBERGI LÁGER-
ELOSZTÓBAN TALÁLKOZTUNK
A NŐVEL. TÍZ ÉVET KAPOTT.

MINKET A BRIANSZKI
ERDŐBE OSZTOTTAK BE.

ÚTKÖZBEN ELVETTÉK TŐLÜNK A CIPŐNKET.
MÍNUSZ 35 FOKBAN VÁRTUK A HŐBEN,
HOGY MEGKAPJUK AZ AZONOSÍTÓNKAT.

PLACID ATYA LETT A 876-OS NÉP ELLENSÉGE, ÉN A 877-ES.

MAGA
SZERENCSES
EMBER!

OC SKO!

EZ A HUSZONEGYES OROSZ NEVE.
A NAGY KÁRTYÁS KISZÁMOLTA,
HOGY PLACID SZÁMJEGYEINEK
ÖSSZEGE ÉPP 21.

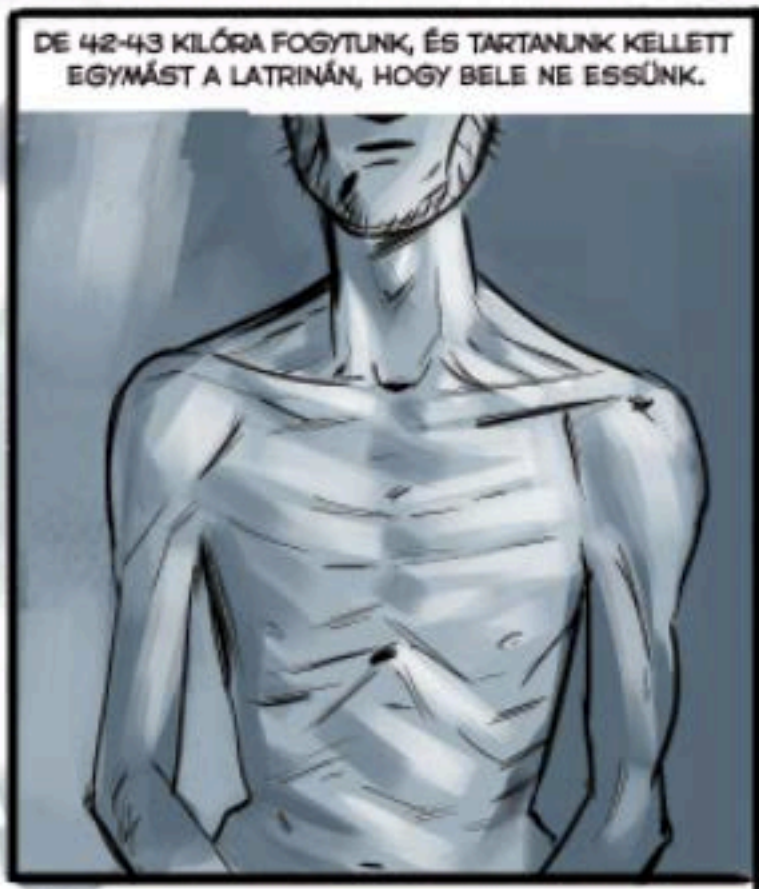
EZÉRT GONDOLTA, HOGY SZERENCSES.
REMÉLEM, IGAZA LESZ,
ÉS AZ ATYA TÚLÉLI A GULAGOT.

ÉHEN HALNI NEM LEHET ITT, ARRA VIGYÁZNAK. :

DE 42-43 KILÓRA FOGYTUNK, ÉS TARTANUNK KELLETT
EGYMÁST A LATRINÁN, HOGY BELE NE ESSÜNK.

SZINTE MINDEN NAP KÁPOSZTALEVES
VAN SZÓJÁS KENYÉRREL.

EGY ÉJSZAKA AZ ÉSZAKI FÉNYT IS LÁTTUK,
AMIKOR KI KELLETT MENNÜNK.

MÉG A RUSZKI HADNAGY SEM ISMERTE AZ ANGOL
VÉCÉT, NÁLUK CSAK GUGGOLDA VAN.

OLOFSSON!

PLACID GUSZTAVOVICS,
PJATYSZATY
VOSZJEM GYESZITY.*

EGY NÉMET VONATKOCSIBAN
TALÁLTUK EZT
A HADIZSÁKMÁNYT.

KERETEZZE BE
LENIN ELVTÁRS
ÉS SZTÁLIN ELVTÁRS
KÉPÉT...

...ÉS AKASSZA FEL ŐKET
A KULTÚRSZOBA FALÁRA.

*EZ VOLT A KÖTELEZŐ VÁLASZ, HA A NEVÉN SZÓLÍTOTTÁK: „GUSZTÁV FIA PLACID, 58-AS PARAGRAFUS”
- AMI A 10 ÉVES BÜNTETÉSÉRE UTAL.

A PARANCS
AZ PARANCS.

PLACID ATYA VACSORÁIG EL IS KÉSZÜLT.

ENGEM SZALAJTOTT
A HAZATÉRŐ BRIGÁDOKÉRT.

GYERTEK A KULTÚRSZOBÁBA,
PLACID ELVTÁRS
BESZÉLNI AKAR VELETEK!

ÉVEK ŐTA NEM RÖHÖGTÜNK OLYAN JÓT!

VÉGRE A SAJÁT
HELYÜKÖN VANNAK
EZEK A NAGYURAK!

PLACID ATYA AZÉRT MÁSNAP
MEGSZÁNTA A HADNAGYOT.

DE NEM CSAK RAJTA SEGÍTETT.
EZT A KÉST IS NEKI KÖSZÖNHETEM.

HA NEM AKAR
KÖZÉNK KERÜLNI,
INKÁBB VEGYÜK LE ŐKET.

EGY ÉJSZAKA BEVONT A TERVÉBE.

HAJNALONKÉNT
MISÉZNI AKAROK.
TUDSZ SEGÍTENI?

MIT TEHETEK,
ATYÁM?

KÉNE
EGY FESZÜLET.

ATTÓL FOGVA MEGSZÁLLOTTAN DOLGOZTAM A FESZÜLETEN.

ELŐSZÖR TALÁLTAM
EGY VASLEMEZT.

HÁROM HÓNAPIG CSISZOLTAM KÖVEL, MÍG KÉS LETT BELŐLE.

TITOKBAN FARAGNI KÉZDTEM A FESZÜLETET MORDOVAI NYÍRFÁBÓL.

NÉGY HÓNAPIG
TARTOTT.

A TÁRSAINK ALUMÍNIUMBÓL
KIS KERESZTET KÉSZÍTETTEK.

TESSÉK,
ATYÁM.

AZ ESZTERGÁLYOSMŰHELYBŐL
ÁLDOZTATÓ KELYHET IS FUSIZTAK,
A TERÍTŐT MEG EGY UKRÁN SZEREZTE.

MÁR CSAK AZ OSTYA ÉS A MISEBOR HIÁNYZOTT.

MAJD FÉLRETESZÜNK
A KENYÉRADAGUNKBÓL.

AZ NEM JÓ.
SZÓJÁBÓL KÉSZÜL.

A LENGYELEK KARÁCSONY ELŐTT
KAPTAK A CSOMAGJUKBAN EGY KIS
OSTYAFÉLÉT, AMI BÚZÁBÓL VOLT.

ÉN HALLANI,
HOGY TE MISE.
TESSÉK. OPLATKA.

MIKOR AZ ELFOGYOTT, A MECHANIKUS BRIGÁDBAN TALÁLKOZTUNK
EGY RABBAL, AKINEK NEM KELLETT A NAPI 400 GRAMM KENYÉR.

ÖNGYILKOS
AKARSZ LENNI?

HITHŰ ZSIDÓ VAGYOK.
A MOSZKVAI ISRAELITA
HITKÖZSÉG KÜLDI NEKEM
A MACESZT.

NEM ÍRNÁL
A HITKÖZSÉGNEK?
NEKEM IS KÉNE.

KÉT KILÓT KAPTUNK.
EZ MÁR RENGETEG
ÁLDOZÁSRA ELÉG LETT.

A BORRAL VISZONT BAJBAN VOLTUNK.

AZ ÖRÖKTŐL
LEGFELJEBB VODKÁT
TUDÁNK SZEREZNI.

SZERENCSÉNKRE AZ EGYIK RAB EGY OLASZ JEZSUITA VOLT, AKI TUDTA A MEGOLDÁST. XII. PIUS PÁPA 1942-ES RENDELETE ÓTA RENDKÍVÜLI HELYZETBEN A SZENTMISÉHEZ NEM KELL BOR, ELÉG A SZŐLŐ LEVE.

A KAUKÁZUSI FOGLYOK NEMZETI ELEDELE A SZŐLŐ, ÍGY A CSOMAGBAN KAPTAK NÉHÁNY FÜRTÖT. A FEJADAGUNKÉRT CSERÉBE MINDIG SZEREZTÜNK ELEGET.

FOGSÁGUNK MÁSODIK ÉVÉBEN PLACID ATYA VÉGRE ELKEZDHETTE ÉJSZAKAI MISÉZÉSÉT.

PLACID ATYA MÉG NŐI RABOKAT IS TUDOTT ÁLDOZTATNI.

EGY KÁRPÁTALJAI ORVOSSAL MEGÜZENTE NEKIK, HOGY MUNKA UTÁN ÁLLJANAK A NŐI TÁBOR LEGNAGYOBB FÁJA ALÁ...

...Ő PEDIG A PALÁNK TÚLOLDALÁN LATINUL FELOLDOZTA ŐKET.

IN NOMINE PATRIS ET FILII
ET SPIRITUS SANCTI.
AMEN.

AZTÁN AZ ATYÁT MÁS TÁBORBA SZÁLLÍTOTTÁK.
A RABNŐK HÁLÁBÓL BÚCSÚAJÁNDÉKOT KÉSZÍTETTEK NEKI.

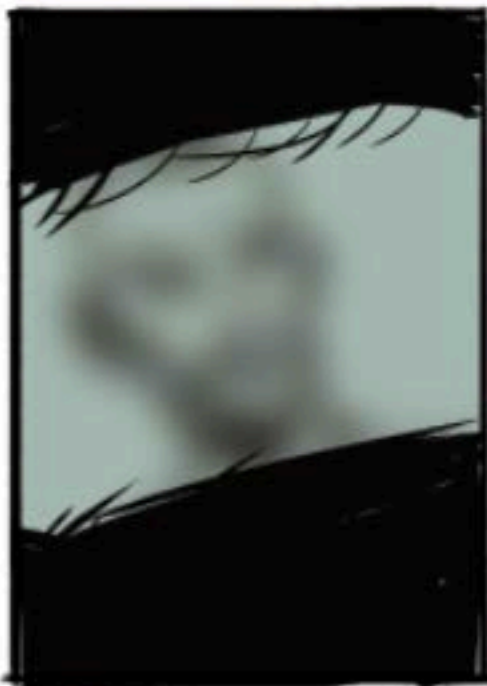
ENGEM MÁSHOVA TOLONCOLTAK. AKKOR LÁTTAM UTOLJÁRA.

A VONATON ELVESZTETTEM
AZ ESZMÉLETEMET.
EGY HAJÓN TÉRTEM MAGAMHOZ.

NAPOKIG VAGY HETEKIG
UTAZTUNK? NEM TUDOM.
ÚGY ÉREZTEM, ITT A VÉG.

ISTEN HOZOTT
A GULAG EGYIK LEGHIDEGEBB
RABTELEPÉN!

VORKUTÁN MENCZER GUSZTÁV DOKTOR
MENTETTE MEG AZ ÉLETEMET.

AMÍG A TÁBORI KÓRHÁZBAN LÁBADOZTAM,
SOKAT ÜLT AZ ÁGYAM MELLETT, ÉS MESÉLT...

GYEREKKORI JÁTSZÓPAJTÁSÁRÓL, BURKUS KUTYÁRÓL,
MEDIKUSKÉNT ELÉRT RÖVIDTÁFUTÓI SIKEREIRŐL.

ARRÓL, HOGY 1944-BEN EGY SZÖKÉSI KÍSÉRLETE
MIATT HALÁLRA ÍTÉLTÉK, DE MEGMENEKÜLT,
MERT VÁLLALTA, HOGY RÁDIÓS TANFOLYAMON VESZ RÉSZT.

A HÁBORÚ UTÁN VISZONT A SZOVJETEK
LETARTÓZTATTÁK, ÉS KOHOLT VÁDAKKAL
A GULAGRA KÜLDTEK.

AZ Ő TOLMÁCSA NEM TÁNCOLT RAJTA, CSAK
AZ ÍTELETHIRDÉTÉSNEEL MUTATTA, MEDDIG TART
MAJD A MÁLENKIJ ROBOT.* DE HOGY 10 NAP,
HÉT, HÓNAP, NETÁN ÉV, AZT NEM ÁRULTA EL.

A VONATÚTON A KENYÉR MELLÉ
SŐS HERINGET IS OSZTOTTAK.

AKI EVETT BELŐLE, ORDÍTOTT
A SZOMJÚSÁGTÓL - VIZET UGYANIS
SOKSZOR NEM ADTAK.

HARKOVBA ÉRVE MENCZER DOKTOR 36 KILÓRA FOGYOTT.
EGY ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG ELŐTT ELKIÁLTOTTA MAGÁT:

MEDIKUS VAGYOK,
NEM AKAROK MEGHALNI!

*AZ OROSZ „MÁLENKAJA RABOTA” (KIS MUNKA) KIFEJEZÉSŐBŐL SZÜLETETT MEG A SZOVJETUNIÓBAN
TÖLTÖTT KÉNYSZERMUNKA MAGYAR ELNEVEZÉSE.

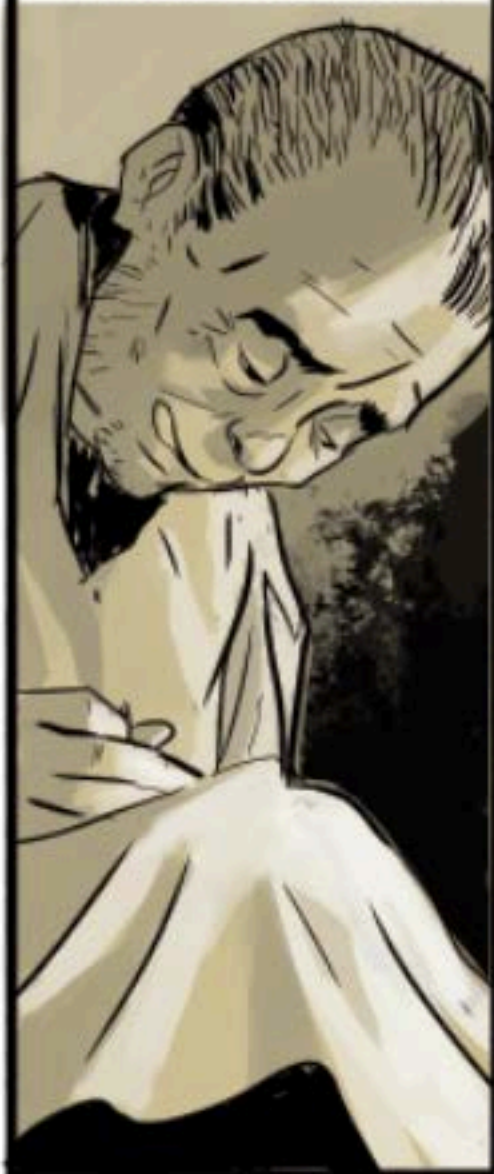
ÍGY KERÜLT A HERSZONI BÖRTÖNKÓRHÁZBA.

AHOGY ERŐRE KAPOTT, SEGÍTELT
A GYÓGYSZEROSZTÁSBAN.

A FŐNÖVÉR TITOKBAN
HÍMEZTETETT A RABOKKAL...

...ÉS A KÉSZÁRUVAL
A VÁROSBAN SEFTETT.

FŐLEG AMERIKAI
SEGÉLYSZÁLLÍTMÁNYT HOZOTT.

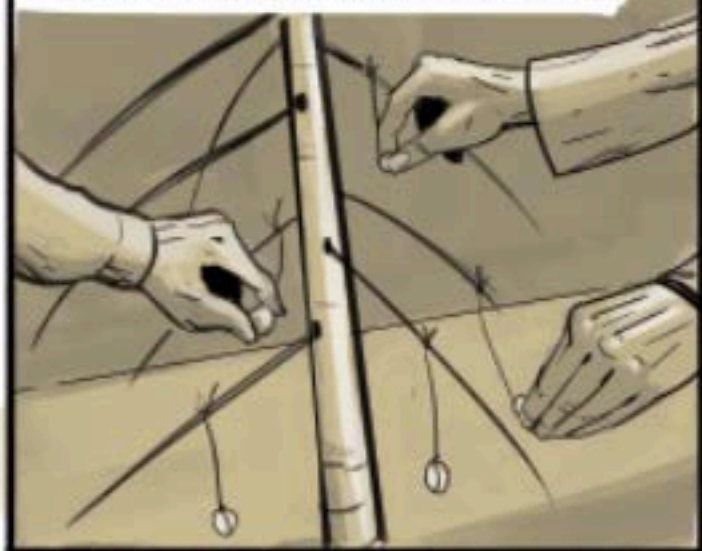
MENCZER DOKTOR BELEJÖTT AZ OROSZBA, ÉS EGYRE TÖBB FELADATOT BÍZTAK RÁ A KÓRHÁZBAN.

1946 KARÁCSONYÁT MAGYAR RABTÁRSÁVAL
EGYÜTT ÜNNEPELHETTE.

FENYŐFA HELYETT EGY CIROKSEPRŰT
DÍSZÍTETEK FEL KENYÉRGALACCSINOKKAL.

MENCZER DOKTOR SZERINT A TŰLÉLÉSHEZ
SZELLEMILEG FRISSNEK KELL MARADNI.

EZÉRT KARÁCSONYI DALOK MELLETT
MEMORITEREKET IS SZOKOTT SZÁVALNI.

A TÁLYOGOM ELTÁVOLÍTÁSÁKOR ÉPP PETŐFI JUTOTT ESZÉBE.

„A MAGYAROK ISTENÉRE
ESKÜSZÜNK, ESKÜSZÜNK,
HOGY RABOK TOVÁBB
NEM LESZÜNK!”

EZZEL A KÉSSSEL DOLGOZOTT,
AMVEL A FESZÜLETET IS FARAGTAM
PLACID ATYÁNAK.

A DOKTOR ZOKSZÓ NÉLKÜL
TELJESÍTETT MINDENT, AKKOR MÉGIS
BOGARAT ÜLTETETT A FÜLEMBE.

TŐLE TANULTAM MEG A NÉVTELENSÉGI SZABÁLYT IS,
AMIKOR A KÓRHÁZBAN ELEMELTEM A KÖRNYÉK TÉRKÉPÉT.

AZ EGYIK LŐPOFÁJÚ FORRÓ NYOMON JÁRT.

AZ OSTOBA SMASSZEREK HIÁBA KERESTÉK
A HÍRES KÖLTŐT...

ALEKSZANDER
SZERGEJEVICS
PUSKIN?

NYET.

VÉGÜL EGY TISZT INKÁBB EJTETTE AZ ÜGYET.
NEM AKARTA, HOGY AZ EGÉSZ TÁBOR
RAJTUK RÖHÖGJÖN.

BÁR AZNAP ESTE INKÁBB SÍRNI TÁMADT KEDVÜNK.
-A KULTÚRSZOBÁBAN ÉPP EGY ROMANTIKUS FILMET VETÍTETTEK.

MOST EGY HÁBORÚS FILM MEGY,
AZ ŐRÖK IS BEÜLTEK RÁ.

ITT AZ IDŐ.

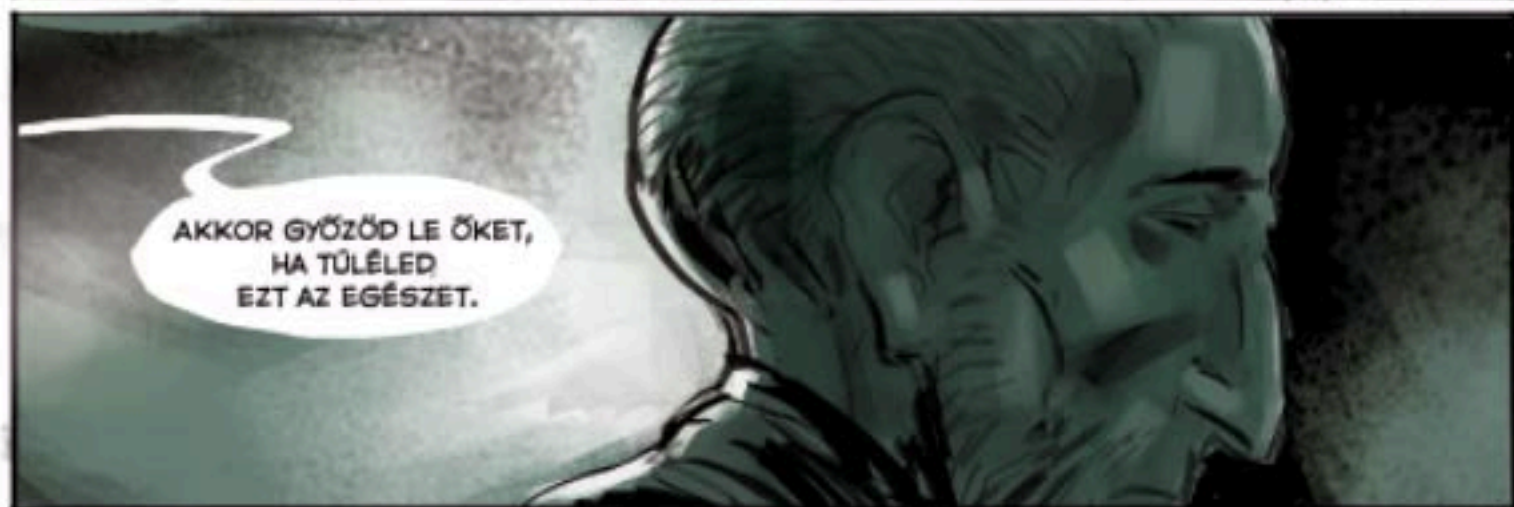
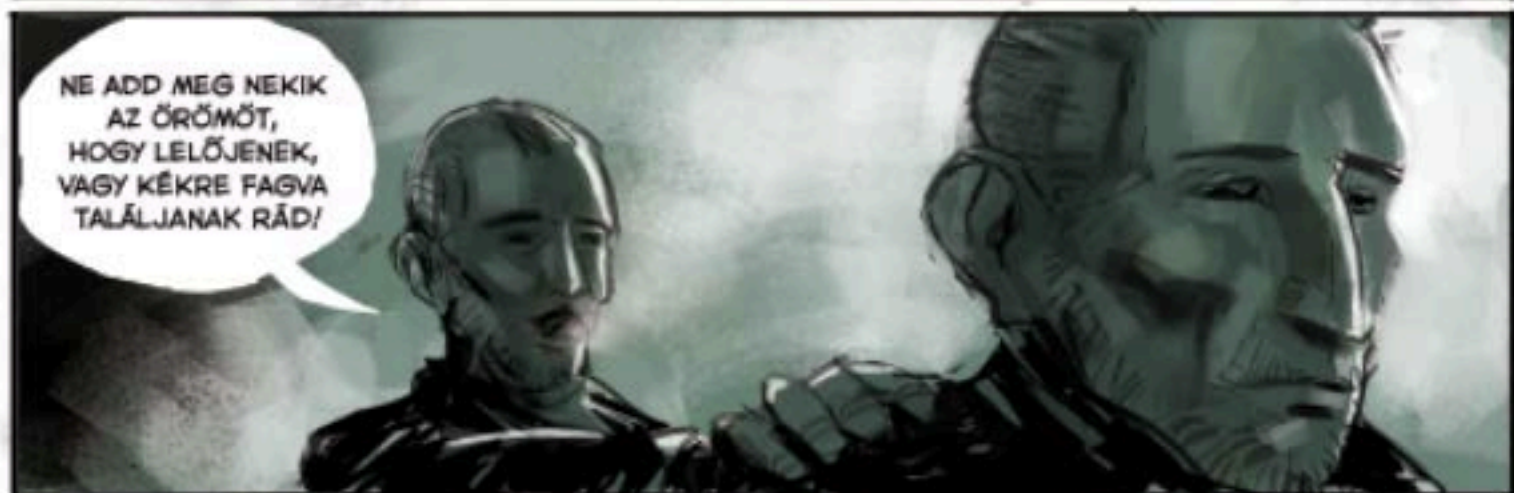
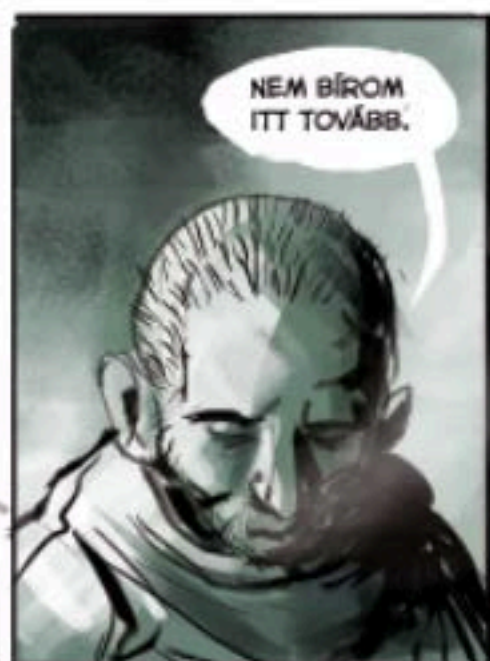

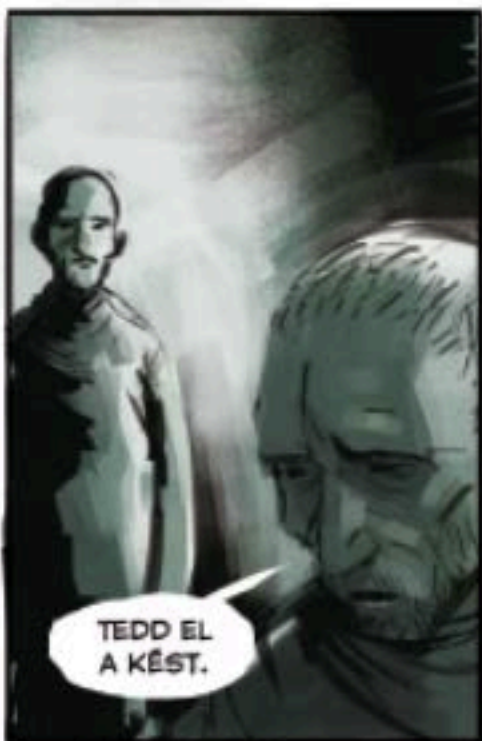
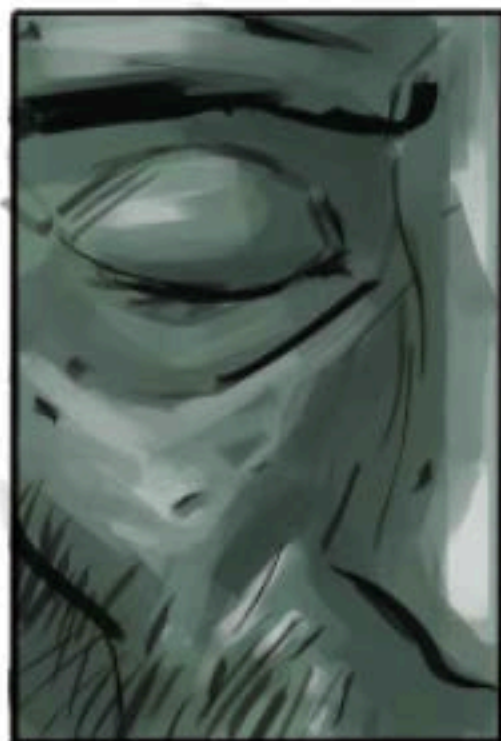
KÖSZÖNÖM, PLACID ATYA,
HOGY KEZEMBE ADTAD EZT A KÉST.

ÉS NEKED IS,
MENCZER DOKTOR,
HOGY MEGMENTETTÉL VELE.

A GULAG MUNKATÁBORAI A SZOVJETUNIÓ TERÜLETÉN

A GULAG (OROSZUL GLAVNOJE UPRAVLENYIJE ISZPRAVITYELNO-TRUDOVIH LAGEREJ, MAGYARUL JAVÍTÓMUNKA-TÁBOROK FŐIGAZGATÓSÁGA) A SZTÁLINI SZOVJETUNIÓ HÍRHEDT MUNKATÁBOR-RENDSZERÉNEK KÖZISMERT ELNEVEZÉSE. SZTÁLIN RÉMURALMA ALATT KÖRÜLBELÜL 20 MILLIÓAN HALTAK MEG A TÁBOROKBAN. MAGYARORSZÁGRÓL HOZZÁVETŐLEG 6-700 EZER EMBERT DEPORTÁLTAK A GULAGRA, KÖZÜLÜK BECSLÉSEK SZERINT 300 EZER MEGHALT A RABSÁG SORÁN.

A TÁBOROKBAN A SZOVJETUNIÓ KÜLÖNBÖZŐ TÁRSADALMI STÁTUSZÚ ÉS NEMZETISÉGŰ ÁLLAMPOLGÁRAIT DOLGOZTATTÁK. A HADIFOGLYOKTÓL A POLITIKAI RABOKON ÁT A VÉLETLENSZERŰEN ELHURCOLT POLGÁRI LAKOSOKIG. NAPI TÍZ-TIZENKÉT ÓRÁN ÁT KELLETT KEMÉNY FIZIKAI MUNKÁT VÉGEZNIÜK, MIKÖZBEN AZ ÉLELMEZÉSÜK ÉS EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSUK FOLYAMATOSAN AKADOZOTT.

A GULAG ELŐZMÉNYÉNEK TEKINTHETŐK A CÁRI OROSZORSZÁG KÉNYSZERMUNKATÁBORAI (OROSZUL KATORGA). A DÖNTŐEN SZIBÉRIÁBAN KIALAKÍTOTT LÁGEREKBE A CÁRI RENDSZER POLITIKAI ELLENSÉGEIT SZÁMÚZTÉK, ÁM EZEK A TÁBOROK MÉG NEM RENDSZERSZERŰEN MŰKÖDTEK. EZT A HAGYOMÁNYT FOLYTATTA LENIN IS AZ 1917-ES BOLSEVIK FORRADALOM UTÁN, AMIKOR BÖRTÖNBE ZÁRATTA, ILLETVE SZINTÉN SZÁMÚZETTE POLITIKAI ELLENFELEI DÖNTŐ TÖBBSÉGÉT.

A TÁBORRENDSZER SZTÁLIN URALMA ALATT ÉPÜLT KI SZISZTEMATIKUSAN. AZ 1931-ES 200 EZER FŐNYI LÉTSZÁM 1935-RE A LEGSZERÉNYEBB BECSLÉSEK SZERINT IS EGYMILLIÓRA EMELKEDETT. AZ 1937-ES NAGY TISZTOGATÁS SORÁN LEGALÁBB KÉT MILLIÓAN, DE EGYESEK SZERINT AKÁR NYOLCMILLIÓAN IS ÉLHETTEK A TÁBOROKBAN. A GULAG LEGFŐBB CÉLJA - A MEGFÉLEMLÍTÉS MELLETT - A HATALMAS MUNKAERŐ-SZÜKSÉGLET KIELÉGÍTÉSE VOLT.

MAGYARORSZÁGON A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ VÉGÉN, A VÖRÖS HADSEREK ÁLTAL ELFOGLALT TERÜLETEKRŐL KEZDŐDTEK MEG AZ ELHURCOLÁSOK. A TÁBOROKBA AZOK A RABOK KERÜLTEK, AKIKET A MAGYAR HATÓSÁGOK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL A SZOVJET HADBÍRÓSÁGOK ÍTÉLTEK EL HÁBORÚS BÜNTETT VÁDJÁVAL, LEGTÖBBSZÖR ALAPTALANUL.

SZTÁLIN 1953. MÁRCIUS 5-ÉN BEKÖVETKEZETT HALÁLA UTÁN INDULT EL A GULAG-RENDSZER FOKOZATOS FELBOMLÁSA. A POLITIKAI FOGLYOK FELSZABADÍTÁSA A SZOVJETUNIÓ KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK 1956-OS, XX. KONGRESSZUSA UTÁN VÁLT SZÉLES KÖRŰVÉ, AMIKOR A SZOVJET VEZETÉS ELHATÁROLÓDOTT A SZTÁLINIZMUSTÓL. A GULAG INTÉZMÉNYÉT 1960. JANUÁR 25-ÉN SZÜNTETTÉK MEG, A POLITIKAI MEGFÉLEMLÍTÉS AZONBAN KÉSŐBB IS TOVÁBB ÉLT, IMMÁR A KGB HATÁSKÖRE ALÁ RENDELVE.

OLOFSSON PLACID 1916-

OLOFSSON KÁROLY NÉVEN SZÜLETETT RÁKOSSZENTMIHÁLYON. TÍZÉVES KORÁBAN CSALÁDJÁVAL BUDAPESTRE KÖLTÖZÖTT. A SZENT BENEDEK BENCÉS GIMNÁZIUMBAN ÉRETTSÉGIZETT TIZENHAT ÉVESEN, MAJD BELÉPETT A SZENT BENEDEK RENDBE. 1939-BEN SZENTELTÉK PAPPÁ. EGY ÉVIG KÁPLÁNKÉNT MŰKÖDÖTT, MAJD TÁBORI LELKÉSZI SZOLGÁLATOT TELJESÍTETT. MIVEL BESZÉDEIBEN A KÖZKATONÁKAT VÉDTE EGYES TISZTEKKEL SZEMBEN, 1942-BEN LEFOKOZTÁK ÉS LESZERELTÉK. 1945-IG A REND TÖBB GIMNÁZIUMÁBAN IS TANÍTOTT.

PANNONHALMÁN TARTÓZTATTÁK LE 1946 JÚNIUSÁBAN. A SZOVJET KATONAI BÍRÓSÁG TERRORCSELEKMÉNY KOHOLT VÁDJÁVAL A GULAGRA INTERNÁLTA, AHOŁ SZÁMOS TÁBORT MEGJÁRT. 1955 NOVEMBERÉBEN TÉRHETETT VISSZA MAGYARORSZÁGRA. SZABADULÁSA UTÁN SEM PÁPKÉNT, SEM TANÁRKÉNT NEM KAPOTT MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYT. KEZDETBEN FIZIKAI MUNKÁS VOLT, MAJD BETEGSZÁLLÍTÓKÉNT, MOSODAI MUNKÁSKÉNT, VÉGÜL MOSODAVEZETŐKÉNT DOLGOZOTT. PAPI HÍVATÁSÁT SOKÁIG CSAK TITOKBAN GYAKOROLHATTA.

2010-BEN MEGKAPTA A MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND KÖZÉPKERESZTJÉT, 2016-BAN PEDIG A MAGYAR BECSÜLET RENDET. 2016. DECEMBER 23-ÁN TÖLTI BE SZÁZADIK ÉLETÉVÉT.

MENCZER GUSZTÁV 1921-2011

BUDAPESTEN SZÜLETETT. ÉRETTSÉGI UTÁN NÉGY ÉVET A PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM ORVOSTUDOMÁNYI KARÁN TANULT. A MAGYAR ATLÉTIKAI CLUB MEDIKUS ATLÉTÁJAKÉNT SIKERES RÖVIDTÁVFUTÓ VOLT. MEGNYERTE A KOROSZTÁLYOS BAJNOKSÁGOT, ÉS TAGJA LETT AZ UTÁNPÓTLÁS-VÁLOGATOTTNAK.

1944 OKTÓBERÉBEN SOROZTÁK BE. EGY SZÖKÉSI KÍSÉRLET MIATT A NYILASOK HALÁLRA ÍTÉLTÉK. ÚGY MENEKÜLT MEG, HOGY VÁLLALTA, RÉSZT VESZ EGY RÁDIÓS TANFOLYAMON, DE NEM FEJEZTE BE, MIVEL VÉGET ÉRT A HÁBORÚ. 1945 SZEPTEMBERÉBEN AZ OROSZ TITKOSRENDŐRSÉG KÉMKEDESI VÁDJÁVAL LETARTÓZTATTA, MAJD TÍZ ÉV KÉNYSZERMUNKÁRA ÍTÉLTE. CSAKNEM KILENC ÉVET RABOSKODOTT A GULAGON. SZTÁLIN HALÁLA UTÁN, 1953. DECEMBER 3-ÁN TÉRHETETT VISSZA BUDAPESTRE.

BÁR A LÁGERBEN GYAKORLATILAG ORVOSNAK KÉPEZTE KI MAGÁT, AZ EGYETEMET NEM FEJEZHETTE BE. TÖBBEK KÖZÖTT SZÁLLÍTÁSI ELLENŐRKÉNT, SZINKRONTOLMÁCSKÉNT ÉS KÓRHÁZI VEZETŐKÉNT DOLGOZOTT. 1990-TŐL 2006-IG A KÁRPÓTLÁS TÁRSADALMI KOLLÉGIUM ELNÖKE VOLT. 1989-BEN MEGALAPÍTOTTA A SZOVJETUNIÓBAN VOLT MAGYAR POLITIKAI RABOK ÉS KÉNYSZERMUNKÁSOK SZERVEZETÉT, AMELYNEK HALÁLÁIG ELNÖKE VOLT.

2011. JÚNIUS 29-ÉN MEGKAPTA A MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND KÖZÉPKERESZTJE A CSILLAGGAL KITÜNTETÉST A POLITIKAI ÜLDÖZÖTTÉKÉRT VÉGZETT ÁLDOZATOS TEVÉKENYSÉGÉÉRT. NÉGY HÓNAPPAL KÉSŐBB, ÉLETÉNEK 91. ÉVÉBEN, SÜLYOS BETEGSÉG KÖVETKEZTÉBEN HUNYT EL.